

GMINA CEDRY WIELKIE

ul. M. Płażyńskiego 16

83 – 020 Cedry Wielkie

**DIAGNOZA GMINY CEDRY WIELKIE W ZAKRESIE POTRZEBY ROZSZERZENIA OFERTY USŁUG
OPIEKUŃCZYCH z uwzględnieniem konsultacji z mieszkańcami
STYCZEŃ – MARZEC 2022 R.**

Badanie przeprowadzone przez:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich,
ul. M. Płażyńskiego 16, 83 – 020 Cedry Wielkie

GMINA CEDRY WIELKIE

ul. M. Płażyńskiego 16

83 – 020 Cedry Wielkie

GMINA CEDRY WIELKIE

83-020 CEDRY WIELKIE

ul. M. Płażyńskiego 16

woj. pomorskie

Regon 191674954, NIP 593-19-10-037

Pieczętka Gminy

DIAGNOZA GMINY CEDRY WIELKIE W ZAKRESIE POTRZEBY ROZSZERZENIA OFERTY USŁUG OPIEKUŃCZYCH z uwzględnieniem konsultacji z mieszkańcami

Gmina Cedry Wielkie to gmina wiejska, należąca do województwa pomorskiego, powiatu gdańskiego, sąsiaduje z gminami: Gdańsk, Ostaszewo, Pruszcz Gdański, Stegna, Suchy Dąb.

Gminę zamieszkuje 6 986 mieszkańców, z czego 49,9% stanowią kobiety, a 50,1% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 16,0%. Na terenie gminy leżą miejscowości takie jak: Błotnik, Cedry Małe, Cedry Wielkie, Długie Pole, Giemlice, Kiezmark, Koszwały, Leszkowy, Miłocin, Stanisławowo, Trutnowy, Trzciniśko, Wocławy.

Gmina Suchy Dąb również jest gminą wiejską sąsiadującą z gminą Cedry Wielkie, Lichnowy, Ostaszewo, Pruszcz Gdański, Pszczółki, Tczew. Gminę zamieszkuje 4156 mieszkańców, z czego 49,4 % stanowią kobiety, a 50,6 % mężczyźni. W skład gminy wchodzi 8 sołectw : Grabiny Zameczek, Koźliny, Krzywe Koło, Osice, Ostrowite, Steblewo, Suchy Dąb, Wróblewo.

Badania w Gminie Cedry Wielkie i Gminie Suchy Dąb przeprowadzono z wykorzystaniem kilku narzędzi: analiza dokumentów oficjalnych (Strategia Rozwoju Gminy Cedry Wielkie na lata 2016-2030, dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Zespołu ds Orzekania o Niepełnosprawności, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) oraz nieoficjalnych (obserwacja, wywiady i spotkania z mieszkańcami).

Przeprowadzona diagnoza wykazała potrzebę istnienia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego na terenie Gminy Cedry Wielkie oraz ukazała korzyści wynikające z utworzenia tego typu wsparcia dla 30 osób starszych i osób z niepełnosprawnościami z gminy Cedry Wielkie i Suchy Dąb. Ponadto pozwoliła zidentyfikować potrzeby i oczekiwania społeczności lokalnej gminy Cedry Wielkie i gminy Suchy Dąb pod względem przygotowania do korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego dla 30 osób.

Dla potrzeb diagnozy wykorzystano elementy definicji osoby niepełnosprawnej z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności do wykonywania pracy zawodowej. Natomiast procesy związane z wydłużającym się czasem trwania życia oraz ciągle zmiany w strukturze demograficznej ludności stawiają przed społeczeństwem nowe wyzwania społeczne, tj. projektowanie polityki społecznej wobec osób starszych oraz wdrożenie rozwiązań, które zapewnią godną, bezpieczną aktywną starość.

Zapisy w Strategii Rozwoju Gminy Cedry Wielkie i Strategii Rozwoju Gminy Cedry Wielkie mówią o problemie zagrożenia wykluczeniem społecznym grup społecznych takich jak osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami. W obu gminach przedstawia się to podobnie. Analiza SWOT wykazała, że jedną ze słabych stron w gminach jest niewystarczające wsparcie seniorów i osób wykluczonych społecznie, a w zagrożeniach niekorzystny trend starzenia się społeczeństwa. Osoby te borykają się z brakiem środków finansowych na niezbędną rehabilitację oraz trudnościami w poruszaniu się w celu dotarcia do większych aglomeracji. Dodatkowo został poruszony problem skomunikowania miejscowości obu gmin z miastem. Podczas przeprowadzonych rozmów pracowników socjalnych z mieszkańcami gmin podkreślano problem wygasania rodzin wielopokoleniowych, w których osoby starsze miały możliwość skorzystania z pomocy najbliższych. Obecnie osoby starsze pozostają same, podczas gdy ich bliscy wyjeżdżają do miast w poszukiwaniu pracy. Osoby z niepełnosprawnościami sygnalizowały brak tolerancji i pomocy oraz brak możliwości odbywania rehabilitacji w miejscu zamieszkania. Powyższe problemy badanych grup społecznych wskazują na wystąpienie zjawiska osamotnienia i bezradności. Wskazanym byłoby udzielenie porad psychologicznych dla w/w grup.

Dla obu gmin te problemy są tożsame, starzenie się społeczeństwa i osamotnienie jest faktem, dlatego wskazanym jest podejmowanie działań w kierunku polepszenia jakości życia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami poprzez tworzenie miejsc dla nich przyjaznych.

Na podstawie danych GUS na dzień 31.12.2020 r. w miejscowościach wiejskich w województwie pomorskim w wieku poprodukcyjnym było 134304 osób. W gminie Cedry Wielkie ilość osób w wieku poprodukcyjnym (60+) na dzień 31.12.2021 r. ogółem to 1374 z

tego kobiety stanowią 760 a mężczyźni 614 osób. W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w gminie Cedry Wielkie to 19,7 %. W gminie Suchy Dąb ilość osób w wieku poprodukcyjnym (60+) na dzień 31.12.2021 r. ogółem to 796 z tego kobiety stanowią 440 a mężczyźni 356 osób. W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w gminie Suchy Dąb to 18,5 %.

Dane GUS potwierdzają fakt starzenia się społeczeństwa, w obu gminach jest to blisko 20 % w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców. To kolejny powód, dla którego należy stworzyć wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego oraz pomoc psychologiczną i psychospołeczną dla co najmniej 30 osób.

Dane o osobach niepełnosprawnych pozyskiwane są w wielu badaniach statystycznych. Ze względu na stosowaną metodologię badań dostępność danych na określonym poziomie podziału terytorialnego jest ograniczona.

Największym badaniem, w którym zbierane są informacje o osobach niepełnosprawnych są spisy powszechne. Ostatni, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań z 2011 roku, został przeprowadzony metodą mieszaną, tj. przy wykorzystaniu administracyjnych źródeł danych (rejestrów i systemów informacyjnych) oraz danych pozyskanych bezpośrednio od ludności w ramach badania reprezentacyjnego.

Większość danych w NSP 2011 (w tym dotyczących tematyki niepełnosprawności) była pozyskiwana w badaniu reprezentacyjnym przeprowadzonym na 20% próbie wylosowanych mieszkań (w skali kraju) i na zasadzie dobrowolności. Podejście takie ogranicza dostępność danych na niższych poziomach podziału terytorialnego.

W związku z powyższym należy podać dane uzyskane z Powiatowego Zespołu ds Orzekania o Niepełnosprawności, które mówią o 78 wydanych orzeczeniach o stopniu niepełnosprawności (wydanym osobom po 16 r.ż.) w gminie Cedry Wielkie w 2021 roku, w tym: 29 ze stopniem znacznym, 42 ze stopniem umiarkowanym i 7 orzeczeń ze stopniem lekkim. Podział wg płci: kobiet 45, mężczyzn 33. Natomiast dla mieszkańców gminy Suchy Dąb w roku 2021 wydano 42 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w tym: 8 ze stopniem znacznym, 22 ze stopniem umiarkowanym i 12 orzeczeń ze stopniem lekkim. Podział wg płci: kobiet 25, mężczyzn 17. Dane powyższe potwierdzają konieczność wsparcia co najmniej 30

osób z niepełnosprawnościami z terenów obu gmin poprzez utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego oraz pomocy psychologicznej oraz psychospołecznej, tym bardziej, że osoby te korzystają z pomocy OPS i sygnalizują potrzebę wsparcia podczas rozmów z pracownikami socjalnymi.

Niżej podane są dane uzyskane z dokumentów OPS mówiące o ilości osób korzystających z pomocy finansowej uzyskanej na podstawie posiadanego orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich wypłaca świadczenia (zasiłek pielęgnacyjny na podstawie art. 16 ust 2 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych dla osób legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) 2994 osobom zamieszkującym na terenie gminy. W bazie danych Ośrodka widnieją również 154 osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i posiadanego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub są zakwalifikowane jako osoby ciężko, długotrwale chore. W roku 2021 GOPS w Cedrach Wielkich udzielił pomocy w formie Opieki wytchnieniowej 7 osobom, w tym 5 do 16 r.ż. w ogólnej liczbie godzin 108. Natomiast Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej został przydzielony do 2 osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, wykonał 400 godzin usług.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchym Dębnie wypłaca świadczenia (zasiłek pielęgnacyjny na podstawie art. 16 ust 2 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych dla osób legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności) 1435 osobom zamieszkującym na terenie gminy. W bazie danych Ośrodka widnieje 76 osób, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i posiadanego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub są zakwalifikowane jako osoby ciężko, długotrwale chore.

Widać jasno, że potrzeba zaistnienia wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego oraz pomocy drugiego człowieka dla 30 osób z obu gmin jest niezaprzeczalna.

Wnioski:

Na podstawie przeprowadzonych rozmów z mieszkańcami gminy Cedry Wielkie i Suchy Dąb oraz analizy dokumentów można wnioskować, że mieszkańcy w/w gmin borykają się z trudnościami w dostępie do usług rehabilitacyjnych, psychologicznych i psychospołecznych oraz starzenia się społeczeństwa. Są to osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Konieczna jest pomoc mieszkańcom obu gmin poprzez utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego na terenie Gminy Cedry Wielkie dla 30 osób, ponieważ określone w diagnozie potrzeby mieszkańców jasno mówią o problemach związanych z codziennym funkcjonowaniem oraz brakiem pomocy w tej sferze. Należy polepszyć jakość życia osób z w/w grup społecznych poprzez zabezpieczenie ich w potrzebny sprzęt ortopedyczny jak również rehabilitacyjny. Dobrym rozwiązaniem byłoby pochylenie się nad problemem samotności oraz bezradności poprzez zapewnienie pomocy w formie porad psychologa.

METODY BADAWCZE

W celu utworzenia niniejszej diagnozy, wykorzystano następujące metody badawcze:

- ilościowe i jakościowe dane statystyczne
- ilościowe i jakościowe dane z dokumentów strategicznych Gminy Cedry Wielkie i Gminy Suchy Dąb
- wywiad środowiskowy
- obserwacja środowiska lokalnego

Diagnoza potrzeb została przeprowadzona w okresie styczeń – marzec 2022 r. przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Cedrach Wielkich. Diagnoza została zatwierdzona przez organ prowadzący – Wójta Gminy Cedry Wielkie.

Zatwierdzenie diagnozy: 4.03.2022

WOJT
Janusz Goliński

Data i podpis przedstawiciela organu
prowadzącego

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Beata Kaczmarek-Galińska
Data i podpis
dyrektora placówki